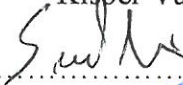

1. melléklet a 114/2013. (IV. 16.) Korm. rendelethez

**Javaslat a
„Római Katolikus Nagyboldogasszony Templom”
települési értéktárba történő felvételéhez**

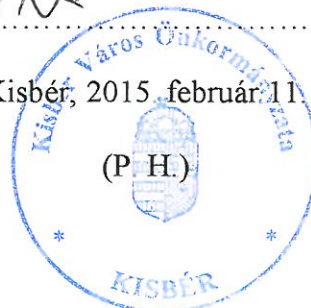
Készítette:

Kisbér Város Önkormányzata

..... (aláírás)

Kisbér, 2015. február 11.

I. A JAVASLATTEVŐ ADATAI

1. A javaslatot benyújtó (személy/intézmény/szervezet/vállalkozás) neve:

Kisbér Város Önkormányzata

2. A javaslatot benyújtó személy vagy a kapcsolattartó személy adatai:

Név: Sinkovicz Zoltán

Levelezési cím: 2870 Kisbér, Széchenyi István u. 2.

Telefonszám: 06-34/352-666

E-mail cím: palyazat@kisber.hu

II. A NEMZETI ÉRTÉK ADATAI

1. A nemzeti érték megnevezése

Római Katolikus Nagyboldogasszony Templom

2. A nemzeti érték szakterületenkénti kategóriák szerinti besorolása

☐ agrár- és élelmiszergazdaság	☐ egészség és életmód	☒ épített környezet
☐ ipari és műszaki megoldások	☒ kulturális örökség	☐ sport
☐ természeti környezet	☐ turizmus és vendéglátás	

3. A nemzeti érték fellelhetőségének helye

2870 Kisbér, Batthyány tér 5.

Hrsz.: 105.

4. Értéktár megnevezése, amelybe a nemzeti érték felvételét kezdeményezik

- települési tájegységi megyei külföldi magyarság

5. A nemzeti érték rövid, szöveges bemutatása, egyedi jellemzőinek és történetének leírása

Kisbér és környéke a középkor végéig a veszprémi püspökséghez tartozott. A török hódoltság után Keresztély Ágost szász herceg és győri püspök Kisbért a Győri egyházmegyéhez csatolta.

A rendelkezésre álló írásos emlékek alapján a település első plébánosa Barbacsi István (1683-1692) volt. Kisbér első templomát Barbacsi István második itteni szolgálatteljesítése (1732-1742) idején építették, de ez nem a jelenlegi templom volt. Ez a templom sövényből és fából készült és Szűz Mária tiszteletére volt felszentelve. 1743. augusztus 17-én Szamer Mihály székesegyházi kanonok ünnepélyes keretek között lerakta egy új téglából épült templom alapkövét. A templomot 1744. augusztus 10-én szentelte fel Szamer Mihály. Ez a

templom téglalap alakú, kerek szentélyben végződő boltozatos kiképzésű volt. A templom 93 m² alapterületű volt, a mai erdészeti hivatal helyén állt.

1783. március 19-én Bécsben keltezett levelében a kegyúr, gróf Batthyány Tódor elrendelte az új kisbéri templom felépítését és a vendégfogadó plébániává alakítását. A templomalapító oklevelet a Győri Püspökség 1783. május 27-én hagyta jóvá. A templomot valószínűleg Cop. Weiser bécsi építész tervezte. A gazdagon díszített, barokk, két boltozattal álló, egyhajós, szentélyes, 700 m² alapterületű templom torony nélkül épült. Ugyanakkor épült az emeletes sekrestye is. A templomszentelés időpontját nem ismerjük, de mint a gyönyörű késő barokk főoltár bevétele igazolja, 1788 után történhetett. A templomot gróf Batthyány Antal József 1825-ben klasszicista stílusban átépíttette, és két csonka toronnyal bővítették. A főoltárkép - Koroknay Ottó festette 1889-ben – Mária mennybevételét ábrázolja. Klasszicista fő- és mellékoltárai 1820 körül készültek. A templomban megtalálható Karl Auerbach Krisztus a kereszten c. festménye, melyet Mária Terézia ajándékozott a kisbéri plébániának 1770-ben.

A mai templom alapterülete 786 m², magassága 30 m, hossza 51 m, szélessége 21 m. Az épület kereszt alaprajzú, homlokzata déli fekvésű. A tornyok sisak nélküliek, ballusztos attikával lezártak, a két tornyot ballusztos korlát köti össze. Az épületben csehsüveg boltozatú és félkupolás belső terek találhatók, a hajó bejárati oldalán karzat.

A templom falképeit Döbrentei Gábor készítette 1938-ban. A festett üveglablakok Mohay Attila remekművei, melyek 1982-ből származnak. A stációk 1900-ban készültek a hívek adományából. A kupolákon mennyezetfreskók találhatók. A templom bejárata felől az első Szent István királyt ábrázolja, amint átveszi a Szent Koronát Asztrik püspöktől. A második a „Magyar Szenteket” ábrázolja: Szent István, Imre, László, Árpád házi Szent Erzsébet, Margit, Kinga, és Szűz Mária amint a Földgömbön uralkodik. A harmadik, Szentély feletti freskón Jézus Krisztus születésének, halálának és feltámadásának pillanatképei láthatók. A tornyokban 4 harang lakik. A reggel, délben és este megszólaló, a keleti toronyban található harang súlya meghaladja az 500 kg-ot.

A templom homlokzatát utoljára 1977-ben újjátették fel, a templombelsőt az 1990-es évek közepén restaurálták.

A 2011. január 29-én bekövetkezett földrengésben súlyosan megsérült a templom tetőszerkezete. Pályázati források, az önkormányzat támogatása és a hívek adományainak köszönhetően 2012. október 31. napjáig a teljes tetőszerkezet felújításra került.

A templom titulusa és egyben búcsújának ünnepe – augusztus 15-én - Nagyboldogasszony napja.

6. Indoklás az értéktárba történő felvétel mellett

A Nagybaldogasszony Templom Kisbér szívében található, bármelyik irányból is érkezünk a városba, utunk mellette vezet el. A közel 230 éves épület története szorosan összefonódik a Batthyányi család munkásságával. Két építészettörténeti korszak jegyeit is magán viseli, hiszen a gróf Batthyány Tódor által a késői barokkban építtetett templomot 1825-ben gróf Batthyány Antal József klasszicista stílusban átépíttette. Gyönyörű késő barokk főoltára és copfstílusú, gazdagon díszített szószéke mellett a templom ékessége a „Krisztus a kereszten” című festmény, melyet maga Mária Terézia ajándékozott 1770-ben a kisbéri plébániának. A környék egyetlen csonka tornyú temploma.

Hangulatában, stílusában és történeti jelentőségében szervesen illeszkedik Kisbér történelmébe és hagyományaiba. E csodálatos épület érdemes arra, hogy felvételt nyerjen a települési értéktárba, amely lehetőséget adna, hogy megyei, és később akár országos szinten is ismertté és óvottá válhasson.

7. A nemzeti értékkel kapcsolatos információt megjelenítő források listája (bibliográfia, honlapok, multimédiás források)

Hegedüs Pál: Örökségünk

Hegedüs Pál – Jaksics György: Üdvözet Kisberről

Pallosné Varga Zsuzsanna – Drs. Valkenburcht István – Varga István: Ruisz Gyula nyomában 1857-1930

http://www.kisber.hu/kisber01014968_romai_katolikus_templom.html

<http://muemlekem.hu/muemlek?id=6285>

8. A nemzeti érték hivatalos weboldalának címe:

-

III.

MELLÉKLETEK

1. Az értéktárba felvételre javasolt nemzeti érték fényképe vagy audiovizuális-dokumentációja
2. A Htv. 1. § (1) bekezdés j) pontjának való megfelelést valószínűsítő dokumentumok, támogató és ajánló levelek
3. A javaslatához csatolt saját készítésű fényképek és filmek felhasználására vonatkozó hozzájáruló nyilatkozat

III. MELLÉKLETEK

